

Дали е полесно да увезуваме или да "копаеме" јаглен? Засега нема "маж" во земјава, кој ќе даде прецизен одговор на ова прашање. Но, сите повикани и одговорни за состојбата во енергетиката велат дека копањето јаглен е многу скапа работа. Генерално, ископувањето на јагленот не е постапка која трае една ноќ, туку е долготраен процес.

Во Министерството за економија велат дека, покрај во "Суводол" и "Осломеј", каде што ЕЛЕМ има концесија за копање, се издадени уште три концесии на приватни фирми за копање лигнит во Вевчани, Беровско и Катланово. Геолошките истражувања покажале дека јаглен има и во Беровско-делчевскиот регион, во Ресенско, Струшко, Катлановскиот и Кичевскиот басен. Проценките се дека во Беровско има резерви од околу 120 милиони тони јаглен, колку што се проценува дека ги има и во Мариовско. Истражувањата за мариовскиот крај се завршени пред триесеттина години, но сè уште не се почнало со ископување.

Пишува: Арсен КОЛЕВСКИ

Според експертите, Македонија има резерви на јаглен за повеќе од 200 години. Овој енергенс го има, но подлабоко во земјава. Затоа редно е да се инвестира во подземната експлоатација, наместо да се живее во страв дека хаварија во површинските копови може земјава да ја остави без електрична енергија.

"Македонија има огромни резерви на лигнит, само пелагонискиот регион има 2 милијарди тони што е перспектива за земјава", изјави деновиве професорот на Рударскиот факултет од Штип, Зоран Деспотов.

ЗАСЕГА НИКОЈ НЕ КАЖУВА КАКВА Е ПЕРСПЕКТИВАТА НА РЕК "БИТОЛА"

ЈАГЛЕНОТ "ПО

Колку за илустрација, РЕК "Битола" и ТЕЦ "Осломеј" се двата клучни енергетски капацитети, кои покриваат 70 отсто од потребите за струја. Рударската инспекција за неодамнешниот инцидент во битолската термоелектрана констатира дека има префорсирање кај јагленот. Според рударските инспектори, последните години РЕК "Битола" се префорсира со јагленот. Токму затоа и за неполн месец два пати имаше

СОСТОЈБИ

Пелагониската рамнина лежи врз милијарда тони јаглен, кои се доволни за да нема никакви шанси за енергетска криза. Но, за жал, проектите за потенцијалните наоѓалишта на руда долго лежеа само на хартија. Одамна не е вложен ниту денар за оваа намена. За тоа почнало да се размислува откако

РЕЗЕРВИ

Нови резерви на јаглен има во "Суводол", поради што лани во ноември се отвори новиот рудник "Брод - Гнеотино", бидејќи моментните резерви на јаглен за РЕК се проценуваат на уште неколку години. Новите резерви на јаглен се оценуваат на 110 милиони тони и тие треба да обезбедат стабилна и непречена работа на термоелектраната во наредните 25-30 години.

Се планира до почетокот на 2009 година да се ископаат првите количества јаглен од оваа локација и во 2010 година да почне нормалното производство во рудникот. Тој треба да дава околу 2 милиона тони јаглен годишно, што ќе биде доволно за работењето на еден блок од битолската термоелектрана.

одрони на јаглен во "Суводол", од кој енергија црпи РЕК "Битола". Потребите за јаглен на двете термоелектрани годишно се 8 милиони тони. Наместо инвестиции во рударството, надлежните се одлучија да трошат пари за увоз на јаглен.

стана критична состојбата во рудникот "Суводол", кој со јаглен го снабдува стожерот на македонскиот електроенергетски систем РЕК "Битола". Во "Електрани на Македонија" признаваат дека битолската електрана ги црпи последните резерви јаглен од површинскиот

ПОЛИТИКА КОЛКУ САКАШ!

СДСМ ја обвинува Владата дека ја замајува јавноста со одлуката за забрана на извоз на јаглен во првите шест месеци од годинава. Експертската јавност, како што изјавија во најголемата опозициона партија, во изминативе 20 години воопшто немало извоз на јаглен. Доказ за тоа се енергетските биланси на Македонија за 2007 и 2008 година, усвоени од Владата.

"Владата на 28.12.2007 г. кога го усвоила енергетскиот биланс за 2008 г. утврдила дека во Македонија ќе нема извоз на јаглен цела година. Само 25 дена подоцна Владата се премисли и забрани извоз на јаглен само во првите 6 месеци од 2008 г. Забраната за извоз упатува на заклучок дека некој сепак извезувал јаглен од Македонија или дека Владата сака нешто да скрие", рече портпаролот на СДСМ.

со ваквата енергетска поставеност во земјава, Македонија во 2019 година ќе увезува 90 отсто од потребите на струја, а двете термоцентрали ќе престанат со работа поради немање јаглен. Земјата е на пат да влезе во енергетска криза, бидејќи побарувачката за струја за десеттина години ќе достигне 12.600 гвч. годишно, а домашното годишно просечно производство изнесува околу 6.000 гвч. Интересно е дека според физибилити студијата на Рударскиот институт во Скопје, направена пред четири години, до три милиони тони јаглен годишно може да се црпат од наоѓалиштето кај село Живојно. Но, тоа бара поголеми инвестициони вложувања поради што за негова реализација засега не се размислува.

коп во "Суводол", кои се доволни само за уште четири години. Долгогодишните ископи без проектни документации го направија рудникот ризично место за работа. Сега јаглен се копа и кај Суво-

натите години не се донесе енергетска стратегија. Поради тоа, почнаа препукувањата. Сегашната Влада ја обвинува претходната власт за тоа, како и дека е нејзина вина што порано не се почнало

ПРОБЛЕМИ

Како капак на сè, неодамна на јужната страна од рудникот "Суводол" се урнаа 500.000 тони јаглен, што претставуваше уште еден малер во РЕК "Би-

ЦРНЕ" ОД ПОЛИТИКА

тола". Тоа е речиси истото место каде и пред два месеца имаше свлекување на јагленот. Од РЕК "Битола" информираа дека и покрај прекилот со дотур на јаглен од рудникот до депонијата, снабдувањето на централите не е прекинато, бидејќи со суровина се обезбедуваат директно од депонијата.

Големото свлечиште предизвика деформација на оската на главниот транспортер на јагленовиот систем во должина од 150 до 200 метра. Од безбедносни причини на местото на настанот пристигнале пожарничарски и амбулантни возила, а стручните лица на РЕК "Битола" констатирале дека ниту еден работник не е повреден. Веднаш е почнато со вулканизирање на лентите и нивно оспособување за вклучување во работа.

Директорот на РЕК "Битола", Зоран Коњановски, изјави дека хаваријата е предизвикана од несоодветните услови за одржување и функционирање на системите за јаглен, кои навреме не беа преземени во претходниот период.

На прашање околу увозот на јаглен за потребите на РЕК "Битола", Коњановски рече дека по распишаниот тендер на крајот на идниот месец, се очекува да почне и да се увезува јаглен. Ваквата ситуација со снабдување на јаглен од увоз се оправдува со потребата секој килограм јаглен во РЕК "Битола" да биде правилно искористен и за што подолго функционирање на битолските централи.

СТРАТЕГИЈАТА ЗА ЕНЕРГЕТСКИ РАЗВОЈ СЕ УШТЕ НЕ ВКЛУЧУВА И НОВИ РУДНИ ИСКОПИ

долско Езеро, иако постои опасност браната да попушти.

Состојбата во која сега се најдоа домашните термоцентрали, меѓу другото, е резултат и на долгогодишно немање национална стратегија за енергетски развој, која секако вклучува и нови рудни ископи. Пред сè, бидејќи во изми-

со копање во "Брод - Гнеотино" и во Кичевско, така што сега ќе имаше доволно јаглен за термоцентралите. Без разлика на тоа кој колку е виновен, сега треба да се реагира брзо, бидејќи енергетскиот дефицит станува сериозен проблем не само кај нас, туку и во регионот. И според прогнозите на Светска банка,